

KVALITETSDEKLARATION

Museer

Ämnesområde

Kultur och fritid

Statistikområde

Museer

Produktkod

KU0301

Referenstid

2024

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikansvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att beskriva museisektorn i Sverige och dess utveckling över tid.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken är i första hand ett underlag för politiker och myndigheter i frågor som berör museerna i Sverige, samt för museerna själva och museisektorns branschorganisationer. Till dess användningsområden hör att vara underlag för uppföljning av den statliga museipolitiken.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken ger information om museerna i Sverige; bland annat vilka museer som finns, deras organisation, besökstal, verksamhet, personal och ekonomi.

1.2.1 Objekt och population

Statistikens målpopulation och dess målobjekt är museer i Sverige som uppfyller museilagens definition av ett museum som "en institution som är öppen för allmänheten och som förvärvar, bevarar, undersöker, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och människans omvärld". I målpopulationen ingår därför verksamheter som uppfyller följande kriterier:

- Har regelbundna öppettider
- Tar emot besök av allmänheten
- Har egna fysiska eller digitala samlingar
- Bedriver pedagogisk verksamhet

Till detta finns följande undantag:

- Museer som inte kan särredovisa sin verksamhet från annan verksamhet.
- Museer som har haft tillfälligt stängt under hela året.
- Museer med mindre än en årsarbetskraft (även kallade "små museer") samt botaniska trädgårdar och arboreta. Dessa ingår dock i undersökningen som statistiken bygger på, och viss statistik för dessa grupper redovisas utanför den officiella statistiken.

1.2.2 Variabler

Undersökningen har följande grupper av målvariabler:

- Besök
- Årsarbetskrafter
- Intäkter
- Kostnader
- Samlingarnas inriktning

- Entréavgifter
- Utställningar
- Publika aktiviteter
- Organisationsform

Många av dessa består av i flera olika målvariabler eller uppdelningar, till exempel olika intäkts- och kostnadsslag. Vilka dessa är framgår i statistiken och i den bilaga som avslutar statistikrapporten.

1.2.3 Statistiska mått

I statistiken redovisas antal, summor, andelar i form av procent, samt medianvärden.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De flesta variabler redovisas uppdelade i följande museikategorier:

- Centrala museer
- Övriga statliga museer
- Regionala museer
- Kommunala museer
- Övriga museer som omfattas av museilagen
- Andra museer

För en del variabler redovisas enbart delpopulationerna centrala museer och/eller museer med mer än tio årsarbetskrafter.

Därutöver redovisas besök även per museum, och avlönade årsarbetskrafter per kön och vartannat år i ledande och icke-ledande ställning.

1.2.5 Referenstider

Referenstiden är kalenderåret 2024. För tidserier redovisas uppgifter för kalenderåren 2003 till 2024.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens tillförlitlighet bedöms som över lag god. Museikategorin *andra museer* har dock en högre osäkerhet då svarsfrekvensen är lägre än i de övriga kategorierna. Denna kategori är också mer osäker vad gäller ramtäckningen.

2.2 Osäkerhetskällor

De största osäkerhetsskällorna i statistiken är ofullständigheter i ramtäckningen samt bortfallet. För vissa variabler torde det även finnas mätproblem, framför allt vad gäller besök och ideellt arbete.

Många mindre museer har små resurser att lägga på sin statistikinsamling, vilket förmodligen går ut både över svarsbenägenheten och kvaliteten på de uppgifter som lämnas in. Å andra sidan bidrar inte de små museerna lika mycket till den totala summan. Denna typ av osäkerhet påverkar därför troligen totalresultaten i mindre grad.

2.2.1 Urval

Statistiken bygger på en totalundersökning av alla museer som Kulturanalys har kännedom om. Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen i 2024 års undersökning är baserad på tidigare års undersökningar samt museer som Myndigheten för kulturanalys fått kännedom om via Sveriges museer, Stiftelsen Arbetets museums databas över arbetslivsmuseer, Sveriges hembygdsförbund med flera. Nya museer eftersöks även i Företagsregistret samt i nyhetsmedia, och i kontakter med regioner och kommuner.

Arbetet med att få fram en fullständig förteckning över alla landets museer och att hålla den uppdaterad är tidskrävande och ett stort inslag i arbetet med statistiken varje år. Det finns förmodligen fortfarande en del museer som Myndigheten för kulturanalys inte har kännedom om. Detta gäller framför allt kategorin *andra museer*.

Det finns också en del verksamheter som Kulturanalys känner till men aldrig har lyckats få kontakt med. Det är osäkert om dessa tillhör målpopulationen eller inte (detta kontrolleras i undersökningens inledande frågor). Det rör sig dock troligen mestadels om mindre verksamheter, vilka alltså inte ingår i målpopulationen. Bristerna i ramtäckningen gör att totalsummorna för antal besök, antal årsarbetskrafter samt totala intäkter och kostnader är underskattade. Förfarandet för att bortfallskomplettera totalsummorna (se 2.2.4) kompenserar inte för brister i ramtäckningen, utan bara för de museer som ingår i undersökningen och har svarat åtminstone något år. Detta innebär dock att när ett museum väl har svarat en gång, så ingår det i tidsserierna även för tidigare år, om det existerade då.

2.2.3 Mätning

Undersökningen som ligger till grund för statistiken är en webbenkät som skickas ut till museerna i början av februari, året efter statistikens referensår. Museerna har sedan till mitten av mars på sig att svara. Under undersökningsperioden får de museer som ännu inte har svarat påminnelser per e-post.

I undersökningen tillfrågas museerna om en rad uppgifter kring sin verksamhet. I många fall gäller frågorna standardiserade nyckeltal som museerna ändå tar fram som en del av sin årsredovisning (mindre museer får frågor med mindre detaljeringsgrad). I en del fall är de mer ovanliga och föranleder närmare diskussion nedan.

Besök: Museerna använder olika metoder för att mäta besök. Museer som tar entré mäter ofta antalet besökare genom antalet sålda biljetter. På en del museer utan entréavgift har en del ändå manuell besöksräkning, medan många större museer har automatiserad utrustning. Somliga museer gör bara en uppskattning av antalet besök. Att museerna har olika metoder för att räkna besök eller byter metod över tid gör att statistiken som visar utvecklingen av besök innehåller vissa osäkerheter då olika metoder är olika tillförlitliga. Som en anpassning till dessa omständigheter erbjuder Kulturanalys museerna möjligheten att redovisa både anläggningsbesök och

verksamhetsbesök. Innebörden i denna distinktion förklaras i rapporten. I totalsummorna för antalet besök används i första hand uppgifter om anläggningsbesök.

Därtill har museerna ofta olika metoder för att räkna antalet unga besökare. En del museer räknar antalet unga besökare manuellt eller via sitt biljettsystem. Vissa museer använder i stället stickprov för att skatta hur många barn och unga som befinner sig på museet vid ett visst tillfälle. Mätningarna används sedan för att skatta antalet verksamhetsbesök av barn och unga av samtliga verksamhetsbesök under ett år. Sådana metoder är förmodligen mindre exakta.

Ideella årsarbetskrafter. I mätningen ombeds museerna att ange antal timmar som ideell årsarbetskraft stått för under året. Detta kan vara svårt att uppskatta då ideell arbetstid sällan registreras. Ideell arbetskraft är även mer vanligt förekommande på mindre verksamheter som saknar sådana administrativa resurser.

Intäkter och kostnader: För kommunala museer förekommer en viss underskattning av framför allt intäkter. Dessa museer redovisar ibland bara intäkter och kostnader från verksamheten i snävtast möjliga mening, och inkluderar inte de belopp som kommunen finansierar verksamheten med. Även lokalkostnader och personalkostnader utelämnas ibland, förmodligen eftersom dessa inte hanteras av museet självt, utan av andra delar av den kommunala förvaltningen. Kulturanalys arbetar för att korrigera detta fel.

2.2.4 Bortfall

Bortfallet i årets undersökning för de museer som ingår i statistiken är 29 procent (147 museer av 506) och för museer med mindre än en årsarbetskraft och botaniska trädgårdar 41 procent (204 museer av 500). Med bortfall avses här de museer som inte svarat på någon av frågorna om totala intäkter, totala kostnader, besök eller årsarbetskrafter. Undersökningen har även partiella bortfall, då vissa museer inte har slutfört alla delar i enkäten eller har svarat vet ej.

I skattningen av totalsummorna för besök, årsarbetskrafter, intäkter och kostnader bortfallskompletteras för de museer som har besvarat undersökningen något tidigare år. Detta förfarande finns beskrivet i rapporten. Observera att nya värden ofta används för att räkna fram värden för tidigare år. Uppgifter i tidsserierna kan alltså därmed skilja sig åt från de som har publicerats tidigare år (se 2.3). De värden för enskilda verksamheter som tas fram i bortfallskompletteringen sparas inte i observationsregistret.

Övrig statistik bortfallskompletteras ej. Där bedöms bortfallet vara negligerbart, eller ej påverka skattningarna på något avgörande sätt.

2.2.5 Bearbetning

Under uppgiftsinsamlingen gör Kulturanalys kontroller av de inkomna uppgifternas rimlighet. Museerna ges också möjlighet att själva kontrollera kvaliteten i tidigare inlämnade uppgifter under de fem senaste åren för antal besök, antal årsarbetskrafter, totala intäkter och totala kostnader.

Bland de kontroller Kulturanalys gör återfinns:

- Extrema värden. Kan härröra från felinmatningar eller att måttenheten har missförstått.
- Summor av undervariabler jämförs med totaluppgifter (till exempel olika intäktslag mot totala intäkter).
- Stora skillnader jämfört med värden från föregående år.
- Att museerna inte förekommer som både eget museum och filial till ett annat museum.
- Granskning av kommentarer till inlämnade uppgifter.

Upptäckta fel hanteras i största möjliga mån genom att kontakta uppgiftslämnaren som ges möjlighet att korrigera sina uppgifter. Avvikelse eller fel som upptäckts efter att insamlingen stängt korrigeras i senare bearbetningar av data. Om en kommentar innehållit ett svar på en uppgift utan att frågan faktiskt hade besvarats har svaret i kommentaren använts.

Eftersom museerna har möjlighet att korrigera tidigare inrapporterade värden gällande antal besök, antal årsarbetskrafter, totala intäkter och totala kostnader, kan uppgifter i tidsserierna skilja sig åt från de som publicerats tidigare år.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs utöver de som redovisas ovan.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Tidsserierna för antal besök, antal årsarbetskrafter, totala intäkter och totala kostnader revideras vid varje ny publicering (se 2.2.2, 2.2.4 och 2.2.5). I den meningen är statistiken alltid preliminär. Användare bör se till att alltid använda den senaste versionen av statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken avser hela 2024. Rapportering av uppgifter pågick till mars månad och publicering skedde den 18 juni 2025, ungefär 3 månader efter den sista mät dagen.

3.2 Frekvens

Statistiken beräknas och publiceras årsvis.

3.3 Punktlighet

Statistiken har publicerats den 18 juni 2025. Planerat publiceringsdatum var 18 juni 2025.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken om museer finns publicerad i rapporten *Museer 2024* (Kulturfakta 2025:3) som går att ladda ned på Myndigheten för kulturanalys webbplats, www.kulturanalys.se. Rapporten kommer inte att tryckas. Tillhörande tabeller publiceras också på webbplatsen i Excel-filer.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Det går att göra många andra uppdelningar och utdrag från de uppgifter som Kulturanalys har samlat in. Kulturanalys lämnar ut uppgifter om enskilda museer i den mån det är förenligt med sekretessreglerna.

4.3 Presentation

I rapporten presenteras statistiken i figurer och tabeller. Resultaten kommenteras också kort. Där finns även mer information om årets insamling.

4.4 Dokumentation

Ytterligare information om insamlingen och om de mått som används i undersökningen finns i rapporten.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Insamlingsformat, enkät design och exakt formulering av frågorna har genomgått en del förändringar över tid. Exakt vilka förändringar som har gjorts har Kulturanalys inte full överblick över i dagsläget. Därtill sker ibland organisationsförändringar på museerna från år till år, så att inlämnade uppgifter inte alltid avser exakt samma verksamhet som året innan. Detta torde ha mindre betydelse för totalsummorna, men är bra att ha i åtanke för uppgifter om enskilda verksamheter.

Av statistikens variabler torde det vara avlönade årsarbetskrafter samt intäkter och kostnader som har bäst jämförbarhet över tid. Uppgifterna om besök är också omfattande och har samlats in länge. I det fallet har dock nya begrepp introducerats i undersökningen, och förmodligen har också mätmetoderna förändrats på de större museerna, från manuellt räknande och biljettförsäljning till olika automatiska system. Jämförbarheten över tid blir dock i samtliga fall allt säkrare längre fram i tiden.

För övriga variabler redovisar inte Kulturanalys några längre tidserier, utan jämför oftast bara med föregående år. Bakgrunden till detta är farhågor om att frågorna inte är tillräckligt precisa för att möjliggöra jämförelser över längre perioder. Dessa bedömningar kan i några fall komma att förändras i framtiden.

Det kan förekomma att ett museum byter museikategori från ett år till ett annat, men det är mycket ovanligt. Sådant beror oftast på att museet har bytt huvudman.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan olika museikategorier är generellt god, då alla uppgifter kommer från samma undersökning. Museikategorierna *övriga museer som omfattas av museilagen* och *andra museer* har sedan 2019 ersatt den tidigare kategorin *övriga museer*. Syftet med de nya kategorierna är att kunna identifiera samtliga museer som omfattas av museilagen. För tidserier med bortfallskompletterade värden har de nya kategorierna slagits ihop till den gamla kategorin *övriga museer* för att kunna fortsätta tidsserierna.

Vissa museikategorier har särskilda problem. Som nämndes ovan finns det starka tecken på att storleken på ekonomin för *kommunala museer* är underskattad. *Andra museer* har lägre svarsfrekvens, vilket gör den kategorin allmänt mer osäker än de andra.

Kategorierna innehåller olika antal museer, så summor i sig säger inte något om hur stort ett genomsnittligt museum i respektive kategori är.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

För många aspekter på museistatistik finns ingen allmänt accepterad standard. Det kan finnas skillnader gentemot andra undersökningar i hur såväl målpopulationen som variablerna definieras, både internationellt och i Sverige. Samanvändning med andra museiundersökningar bör alltså göras försiktigt.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i dataskyddsförordningen (2018:218). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

Samtliga uppgifter finns lagrade i SPSS-, SAS- och Excel-filer. Inga uppgifter gallras.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

E EU-reglering och internationell rapportering

Det finns ingen EU-reglering av statistiken. Uppgifter beställs och publiceras internationellt av European Group on Museum Statistics och Nordiska ministerrådet.

F Historik

Statistik om verksamheten vid landets museer har sammanställts sedan 1932. Sedan 1984 ingår statistiken i Sveriges officiella statistik.

Museistatistiken har sammanställts av olika organisationer och myndigheter under åren. Från 2012 är Myndigheten för kulturanalys statistikansvarig myndighet. Mellan åren 2003 och 2010 hade Statens kulturråd ansvaret.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Myndigheten för kulturanalys
Kontaktinformation	www.kulturanalys.se
E-post	info@kulturanalys.se
Telefon	031- 395 20 00